

*Іванова Світлана Миколаївна,
к.пед.н.,
Інститут цифровізації освіти
Національної академії педагогічних наук України, м. Київ*
*Кільченко Алла Віленівна,
Інститут цифровізації освіти
Національної академії педагогічних наук України, м. Київ*

МЕТОДИКА ВИКОРИСТАННЯ СИСТЕМИ GOOGLE SCHOLAR ДЛЯ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Актуальним питанням сьогодення є застосування сучасних методів об'єктивного оцінювання результативності наукових і науково-педагогічних досліджень. Щоб відповідати сучасним викликам, закладам вищої освіти (далі – ЗВО) і науковим установам необхідно орієнтуватися на передові інноваційні дослідження, вивчати зарубіжний і вітчизняний досвід досягнень, і на цій основі робити прогнози, визначати тенденції та перспективи розвитку освітньої галузі. Тому **проблема оцінювання результативності науково-педагогічних досліджень** в аспекті використання **інформаційно-цифрових технологій** (далі – ІЦТ) у сучасних умовах набуває першочергового значення.

Отже, постає завдання набуття знань, вмінь та навичок науковими і науково-педагогічними працівниками щодо використання інформаційно-цифрових систем відкритого доступу. Розглянемо одну з таких систем – Google Scholar (Google Академія), що надає можливість оцінювання їх професійної діяльності з метою підвищення результативності науково-педагогічних досліджень.

Система Google Scholar (<http://scholar.google.com>) – відкрита наукометрична міжнародна база даних наукових публікацій та пошукова система одночасно, яка функціонує на основі відкритих наукових джерел: бібліотек, наукових архівів, репозитаріїв, сайтів наукових установ, наукових електронних журналів та ін. За допомогою цієї системи дослідники мають змогу знаходити широкий спектр наукової літератури у вебпросторі з усього світу [2].

Авторами роботи [3] було розроблено спецкурс «Використання системи Google Scholar», що включає інструктивні матеріали: вебресурси, матеріали монографій, посібників, статей, а також матеріали для проведення семінарів-тренінгів, презентації, тексти

доповідей та ін. **Мета спецкурсу** – набуття знань, вмінь і навичок наукових і науково-педагогічних працівників з використання сервісу Google Scholar для розвитку їх інформаційно-дослідницької компетентності у професійній діяльності шляхом вивчення теоретичного матеріалу по кожному з визначених модулів і поступове опанування слухачами курсу практичними навичками застосування цієї системи, за допомогою якої можна здійснювати оцінювання результативності науково-педагогічної діяльності як окремих учених, викладачів, так і наукових колективів, підрозділів, установ, ЗВО.

За наявності створеного профілю науковця, підрозділу, наукової установи, ЗВО у Google Scholar можна оцінити **результативність педагогічних досліджень**. Google Академія автоматично обчислює досліднику, підрозділу чи науковій установі, ЗВО h-індекс або індекс Гірша, i10-індекс (цитовання за останні 5 років), загальну кількість цитувань за весь час та за останні 5 років. Цей показник свідчить про актуальність, значущість та впливовість публікації, про використання результатів науково-педагогічного дослідження. Система має сервіс ранжування дослідників за кількістю цитувань за науковими інтересами, які вони зазначили у своєму профілі, що дає змогу здійснити оцінювання і підтвердити вплив публікацій науковця за певним напрямом досліджень. У Google Академії також є різні опції: розширений пошук, відсортування результатів пошуку, пошук за датою публікації, за обраною тематикою досліджень, пошук наукових праць без їх цитування в цій системі, інтерактивні посилання, отримані в результаті розширеного пошуку.

Таким чином, наукометричні показники бази Google Scholar свідчать про те, що ПЦТ у поєднанні з експертним оцінюванням виступають ефективними засобами для оцінювання результативності науково-педагогічних досліджень. Дана проблема є і досі не вирішеною, тому потребує проведення подальших наукових досліджень.

Список використаних джерел

1. Інформаційно-аналітична підтримка педагогічних досліджень на основі електронних систем відкритого доступу: посібник / О. М. Спірін та ін. ІТЗН НАПН України. Київ: ТОВ «ЦП» КОМПРИНТ», 2017. 208 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/711103> (дата звернення: 13.03.2022).

2. Іванова С. М., Кільченко А. В. Зміст спецкурсу «Використання системи Google Scholar» для розвитку інформаційно-дослідницької компетентності наукових і науково-педагогічних працівників. Наукова молодь-2019: матеріали VII Всеукр. наук.-практ. конф., м. Київ, 04 жовт. 2019 р. Київ: ІТЗН НАПН України, 2019. С. 21-24. URL: <http://lib.iitta.gov.ua> (дата звернення: 13.03.2022).